

gattam. Nem felelt senki. És senki ismerős hangját nem fedeztem fel a zümmögő halk suttogásban... Vitt a vonat, hazafelé... Lemásztam az ágyról, tapogatva mentem kifelé. Valakire ráléptem, valaki lábára.

— Te nem tudsz vigyázni? — szólt rám németül valaki.

— Kuss.

— Du... du... Schwein...

A beszélő felé nyultam. Torkát érte tenyerem. Szoritottam. Üvöltött. Kivették a kezeimből.

— Tanuld meg te dög, — mondtam nyugodtan és boldog örömmel — tanuld meg, hogy vakkal, vak katonával másként beszélj!

Finomruhás ápolónő sugta fülembe: gróf Uchritz ur, a kórházvonatra beosztott parancsnok, akit én megnyomorgattam.

— Igen? Hát akkor — röhögtem és odafordultam, ahol a gróft sejtettem. — Igen? akkor jó. Hát gyere hadnagy ur, a klozetre akarok, kisérj oda! — Feléje mentem, közben zsebemből cigarettát húztam elő — nesze, nesze, fájdalomdíjnak. És ha baj lesz otthon, csak szólj nekem... nálam biztos kenyér vár... Az a, biztos kenyér. Kinyujtott, tapogatózó tenyerem újra beleakadt a gróf selymes ingbluzának a galléréjébe. — Én leszek a vak harmónikás, te majd szeded a pénzt, he?...

S én álltam, arcom a vagon rohanó dülöngélésében hozzácsapódott a gróféhoz és nevettem...

A többiektől hallottam, másnap, amikor felébredtem, hogy kény-szerzubbonny hiján az ágyhoz szijjaztak.

Hazaértünk...

WALT WHITMANN : ÓDA

Fordította: FODOR JÓZSEF

1.

Bátorság csak! Testvérek és nővérek!
Kíartani! A szabadságot óvd, akármí jön!
Semmi, hogy elbukik, egy-két hibától, vagy a hibáknak tömegétől,
Vagy a nép hálátlanságától és közönyétől, vagy az árulók miatt,
S a hatalom félelmétől, ágyutól, zsoldostól és kezétől a büntető
kénynek!

Fel, fel és újra fel!
Miben mi hiszünk : lappangva ül, ül minden kontinensen, szigeten és
tengerek szorosaín;
Miben mi hiszünk: nem vár senkit, nem ígér semmit, nyugalomban
ül s a fényben, biztos és erős, s nem ismer csüggedést:
Türelmesen várva eljövendő idejét.

(Nemcsak a hárség énekei dalaim,
De riadói a zendülésnek is;
Mert felesküdt költője vagyok minden rettenhetetlen lázadásnak,
át az egész világon,
S ki velem halad, maga mögött hagy békét és szokott foglalkozást
S kockáztatja életét, minden percben halálra szántan!)

2.

Fel, fel! És bukjon az elnyomó, a zsarnok!!
 A harc hangos riadalommal örjög, szüntelen rohamok és visszavonulás közt,
 A Gonosz győztesen ujjong, (győzelemmel áztatja lelkét!!)
 Aztán a börtön, kín, s vallatás, lánc s golyó munkába lép és a vér,
 pad,
 A nagyhirű s névtelen hősök más szférába lebegnek,
 A nagy szónokok, írók bujdosva futnak, s láz közt vergődnek meszszi földön,
 A nagy ügy alszik s a legerősebb torkok, saját véruktól bedugulván,
 S az ifjak szeme porba néz és csüggedt fejüket leejtik.
 De azért a szabadság nem tágitott e helyről, nem lépett teljes birtokba a hitetlen!
 Ha a szabadság elszáll: nem az első vagy második ő, ki távozik innen:
 Mindenkit megvár — s ő az utolsó, aki elmegy!
 Ha nincs többé emlékezete sem a vértanunak és a hősnek,
 S ha minden élet, s minden férfi és asszony lelke eltávozott minden pontjáról a földnek:
 Csak akkor fog a szabadság vagy a szabadság szelleme eltűnni a földről.
 És fog teljesen győzni kénye a bitornak!

3.

Bátorság hát, Európa! Hősei s hősnői a szabadságnak,
 Míg meg nem szűnik minden, meg ti se szűntök!
 (Nem tudom, miért vagyok itt; nem tudom mérő vagyok magam is itt vagy akárki;)
 De keresni akarom, gondosan s életet teremtek legyen bár meghiusítva százszor,
 Vereségben, szegénységben, félreértettségben, börtönben: mert ez is szép és nagy!
 Föl! És dacot szegezsz szembe a zsarnokokkal!
 Gondolod: jó a győzelem? De én azt mondom, ha ez nem lehet: dicső a vereség is!
 S a halál s rettentő órái a borzalomnak!

FORBÁTH IMRE: A VEZEKLŐ

Ördögök tüzesvillával szurkálják a testét
 melyben mint kövér primadonna strucctollasan
 csücsül a bűn
 s gonosz gondolaik strázsálnak ott
 mint palotaórség a Gonosz Herceg Kastélya előtt
 nyögve hadakozik sötét fantomok légiója ellen
 és jár a magányosság sivatagjain
 szögeskorbáccsal veri a gyöngye húsát
 míg nehéz vércseppek hullanak sápadt homlokáról:
 Komortüzű rubinok
 egy haragvó isten trónusa elé